

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Mariana Norel • Petru Bucurenciu • Mihaela Dragu

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Manual pentru clasa a VII-a

AROBS
Transilvania Software

CUPRINS

Sinopsis.....	6
Prezentarea manualului	8
Recapitulare inițială	9
Evaluare inițială	11

UNITATEA 1 – ȘCOALA – PRIMUL ORIZONT AL CUNOAȘTERII

Comunicare orală	
• Strategii de ascultare activă.....	14
Lectură	
• Textul epic. Narativul literar. Personajul. Mijloace de caracterizare	15
• <i>Elevul Dima dintr-a șaptea</i> , de Mihail Drumeș	16
Redactare	
• Caracterizare de personaj. Etapele scrierii (rescriere și corectare).....	23
Elemente de construcție a comunicării	
• Enunțul. Propoziția. Fraza.....	25
• Raportul de coordonare. Conjunția	27
Lectură	
• Text nonliterar.	30
• <i>Prima școală românească</i>	30
Elemente de construcție a comunicării	
• Cuvântul. Categorii semantice. Confuzii paronimice. Pleonasmul	33
Lectură	
• Text alternativ.....	37
• <i>Tilly și mașina timpului</i> , de Adrian Edmondson	37
Recapitulare	42
Evaluare	45

UNITATEA 2 – EMOȚIILE, POEZIA SUFLETULUI

Comunicare orală	
• Atitudini comunicative. Inteligența emoțională	50
Lectură	
• Textul liric.....	51
• <i>O, rămâi...</i> , de Mihai Eminescu	51
Redactare	
• Comentarea unor pasaje din texte	53
Elemente de construcție a comunicării	
• Derivarea	54
• Compunerea.....	57
Lectură	
• Text alternativ	60
• <i>Lasă-mi, toamnă...</i> , de Ana Blandiana	60

Elemente de construcție a comunicării	
• Elemente de fonetică.....	61
Recapitulare	64
Evaluare	66

UNITATEA 3 – OAMENI ȘI OBICEIURI

Comunicare orală	
• Secvențe de tip dialogat. Teatru radiofonic	70
Lectură	
• Textul dramatic și arta spectacolului	71
• <i>Steaua fără nume</i> , de Mihail Sebastian.....	71
Redactare	
• Structuri textuale: secvențe de tip dialogat..	80
Elemente de construcție a comunicării	
• Verbul (actualizare).....	81
• Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale: infinitivul, gerunziul, participiul, supinul	84
• Alte verbe copulative (<i>a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a părea, a rămâne, a însemna</i>). Posibilități combinatorii ale verbului	89
Lectură	
• Text nonliterar	91
• <i>Când o stea se oprește o clipă din drum – cronică de teatru</i> , de Monica Andronescu.....	92
Elemente de construcție a comunicării	
• Substantivul (actualizare)	93
Elemente de interculturalitate	
• Elemente de mitologie românească și universală. Obiceiuri românești.....	96
• <i>Prometeu aduce oamenilor focul</i> , de Alexandru Mitru.....	96
• <i>Focul lui Samedru sau Focul de Sâmedru</i> (text nonliterar)	98
Recapitulare	100
Evaluare	102

UNITATEA 4 – CĂLĂTORIA DE ÎNȚIERE

Comunicare orală	
• Principii de interacțiune – negocierea semnificației; negocierea relației cu interlocutorul.....	106
Lectură	
• Reflecții asupra limbajului și a structurilor textelor de tip epic	107
• <i>Aventurile lui Pâlpâilă</i> , de Adina Popescu... ..	107
Redactare	
• Structuri textuale: secvențe de tip narativ, „întrebările jurnalistului”	112

Elemente de construcție a comunicării

- Pronumele personal. Pronumele reflexiv (actualizare) 113
- Pronumele și adjectivul pronominal posesiv 116
- Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ 119

Lectură

- Dialogul în textul nonliterar 123
- *De ce merge Tibi Ușeriu pentru a treia oară la Arctic Ultra: pentru mine urmează ceva mare*, interviu realizat de Cristiana Sabău 123

Elemente de construcție a comunicării

- Alte pronume și adjective pronominale – forme corecte 126

Elemente de interculturalitate

- Contacte culturale 131

Recapitulare

Evaluare

UNITATEA 5 – TAINILE LUMII

Comunicare orală

- Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral 140

Lectură

- Reflecții asupra limbajului și structurii textelor de tip liric 142
- *Cămara de fructe*, de Ion Pillat 142
- Reflecții asupra limbajului și structurii textelor de tip epic 146
- *Orașul fantomelor*, de Victoria Schwab 146

Elemente de construcție a comunicării

- Variație stilistică – în limba vorbită și în limba scrisă. Termeni științifici; limbaj popular; variație regională a limbii 151

Redactare

- Structuri textuale. Secvențe de tip descriptiv. Stil: naturalețe, eufonie, varietate, originalitate, concizie 154

Elemente de construcție a comunicării

- Adjectivul (actualizare) 156
- Clasificare. Topică. Posibilități combinatorii ale adjectivului 157
- Numeralul (actualizare). Posibilități combinatorii 160

Lectură

- Text nonliterar. Recenzia. Monitorizarea propriei lecturi 165
- Recenzie *Hoțul de cărți*, de Markus Zusak .. 165

Elemente de construcție a comunicării

- Adverbul (actualizare) 167

- Interjecția. Onomatopeea. Interjecția predicativă 169

Recapitulare

Evaluare

UNITATEA 6 – VALORILE MELE, VALORILE CELORLALȚI

Comunicare orală

- Structuri textuale. Secvențe de tip explicativ 178

Lectură

- Strategii de interpretare: semnificația textelor citite (I) 179
- *Romanul adolescentului miop*, de Mircea Eliade 179

Redactare

- Tipare textuale de structurare a ideilor. Structuri textuale: secvențe de tip explicativ 184
- Prezentarea textului: elemente grafice specifice diverselor tipuri de texte – organizarea unui text în funcție de situația de comunicare. Integrarea părților 186

Elemente de construcție a comunicării

- Atributul și realizările sale (realizări prin adjectiv, substantiv, pronume, numeral, adverb) 188

Lectură

- Strategii de interpretare: semnificația textelor citite (II) 191
- Text alternativ 191
- *Păstrătorii secretului*, de Trenton Lee Stewart 192

Elemente de construcție a comunicării

- Complementul. Circumstanțialul (actualizare) 196
- Circumstanțialul de cauză. Topica în propoziție. Norme de punctuație 197
- Circumstanțialul de scop. Topica în propoziție. Norme de punctuație 199

Elemente de interculturalitate

- Valorile culturale ale spațiului/comunității .. 201
- *Personalități cu care România se mândrește oricând și oriunde* (text nonliterar) 201

Recapitulare

Evaluare

Recapitulare finală

Evaluare finală

Tehnici de învățare – studiu individual

Recomandări pentru lectura suplimentară

CONȚINUTURI

Comunicare orală

- Strategii de ascultare activă: focalizarea interesului asupra punctului de vedere al celuilalt și evitarea focalizării pe propriul punct de vedere; recapitularea ideilor exprimate de interlocutor

Lectură

- Textul epic. Narativul literar. Personajul. Mijloace de caracterizare
- Strategii de comprehensiune: reflecții asupra limbajului și a structurii textelor de tip epic

Redactare

- Caracterizarea personajului
- Etapele scrierii; rescrierea textului pentru a-i da coerență și claritate, pentru a nuanța ideile; corectarea greșelilor de literă, ortografie, punctuație

Elemente de construcție a comunicării

- Enunțul. Propoziția (actualizare). Fraza: coordonarea prin juxtapunere și prin joncțiune. Conjunții coordonatoare. Norme de punctuație (virgula, punctul și virgula)
- Cuvântul, categorii semantice (sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice). Confuzii paronimice. Pleonasmul

La finalul acestei unități,

A. vei ști:

- ✓ care sunt strategiile de ascultare activă;
- ✓ ce este textul epic/narativ;
- ✓ care sunt mijloacele de caracterizare a unui personaj;
- ✓ care sunt etapele redactării unui text;
- ✓ tipurile de propoziții și raporturile sintactice care se stabilesc între ele;
- ✓ categoriile semantice ale cuvântului.

B. vei fi capabil:

- ✓ să identifici structura textului epic;
- ✓ să prezinți expresivitatea textului epic;
- ✓ să rezumi, oral sau în scris, un text;
- ✓ să caracterizezi, oral sau în scris, personajul dintr-un text citit;
- ✓ să introduci adecvat în comunicare sinonime, antonime, omonime, paronime;
- ✓ să recunoști și să eviți confuziile paronimice;
- ✓ să folosești adecvat în comunicare conjuncțiile;
- ✓ să construiești enunțuri logice, fluente și corecte.

C. vei manifesta:

- ✓ interesul de a prezenta răspunsuri personale, creative și critice pe marginea textelor citite sau ascultate;
- ✓ preocuparea de a înțelege diverse tipuri de texte citite sau ascultate.

OBSERVĂM ȘI DISCUTĂM

Privește cu atenție imaginea și menționează:

- cum sunt așezați interlocutorii;
- ce gesturi remarci la fiecare dintre participanții la comunicare;
- care pare a fi atmosfera;
- cum crezi că se simt interlocutorii.

DACĂ VREI
SĂ ȘTII MAI
MULTE

Ascultarea activă este o strategie a comunicării.

Pentru a comunica și a asculta activ, ai nevoie de:

- **a fi** = prezență, deschidere;
- **a vorbi** = claritate, precizie, a pune întrebări; a recapitula ideile;
- **a vedea** = observarea gesturilor celui care vorbește, stabilirea unui contact vizual;
- **a asculta** = atenție, concentrare, a auzi, a gândi;
- **a simți** = empatie, încredere, respect.

ASCULTĂM ȘI DESCOPERIM

Activitate în perechi

Se formează șase echipe. Fiecare echipă desemnează doi reprezentanți, A și B. Ceilalți vor urmări dialogurile dintre A și B. Perechile formate, A și B, vor sta față în față. Toți cei șase (A și B) se vor gândi la o istorioară, anecdotă sau altceva, despre care ar dori să povestească partenerului. Fiecare pereche va trece prin următoarele situații:

- A și B relatează întâmplarea concomitent.
La final, cei doi vor răspunde la întrebările: Cum v-ați simțit? Care a fost reacția voastră?
- A povestește întâmplarea, iar B nu e atent, face altceva, privește în altă parte, vorbește cu altcineva etc.
La final, cei doi vor răspunde la întrebările: Cum s-a simțit cel care a vorbit? Ce a reținut interlocutorul?
- A povestește întâmplarea, iar B îl ascultă activ, îl aprobă, face gesturi care arată că a înțeles, cere detalii.
La final, cei doi vor răspunde la întrebările: Cum s-a simțit cel care a vorbit? Ce a reținut cel care a ascultat?

Trei echipe conduse de A extrag concluzii referitoare la cum s-ar putea face o persoană ascultată de interlocutor. Alte trei echipe conduse de B vor extrage concluzii referitor la ce înseamnă ascultarea activă. Apoi, frontal, elevii vor formula oral concluzii privind rolul ascultării active în comunicare.

Pentru o ascultare eficientă, ține cont de următoarele sugestii:

- Stai față în față cu interlocutorul.
- Mișcă aprobativ din cap și utilizează expresii și gesturi care încurajează interlocutorul.
- Acordă-i atenție, evită întreruperile, fii respectuos.
- Privește interlocutorul în ochi, dar fără a exagera, și urmărește-i reacțiile, expresia feței, ceea ce nu spune.
- Ascultă cu atenție și reformulează ceea ce a fost spus pentru a demonstra că ai înțeles.

- Adresează întrebări și oferă un feedback.
- Fii indulgent și oferă-i timp interlocutorului să se confeseze; acceptă-l pe celălalt fără a-l judeca; fii de încredere!

Ascultare activă

a auzi

a relaționa

a te concentra

a înțelege

CREĂM ȘI NE JUCĂM

JOC DE ROL

Se vor forma grupuri de câte trei persoane; împreună vor realiza o fișă-resursă în care vor numi elementele importante pentru o bună recepționare a mesajului și vor stabili tehnici de ascultare activă. Apoi se vor gândi la o problemă sau la o dificultate pe care ar dori să o rezolve. Prima persoană, A, își expune problema; a doua persoană, B, o ascultă punând în aplicare tehnicile de ascultare/recepționare activă. În acest timp, a treia persoană, C, observă și ia notițe; apoi rolurile se schimbă de două ori.

La finalul exercițiului, fiecare grup va face observații, având în vedere întrebările de mai jos.

- Ce a simțit persoana care transmitea mesajul?
- Cât de ușor sau dificil i-a fost celui care a receptat mesajul? De ce?
- Ce crezi că a avut succes și ce a fost un eșec pentru buna desfășurare a situației de comunicare?
- Ce crezi că ajută la recepționarea mesajului și ce crezi că împiedică transmiterea lui?

PROIECT DE ECHIPĂ

(3-4 membri)

„Tehnica pâlniei”

- Ce este?
- În ce situații o puteți folosi?
- Scurtă descriere.
- Exemplu concret (redat în scris sau înregistrat).

LECTURĂ

TEXTUL EPIC. NARATIVUL LITERAR. PERSONAJUL. MIJLOACE DE CARACTERIZARE

PĂTRUNDEM ÎN LUMEA TEXTULUI

1. Discută cu colegul de bancă și notează, în caiet, pe două coloane, trei impresii din prima zi de școală și trei lucruri care ți-au atras atenția.
2. Pe o foaie A4 scrie numele a trei colegi pe care i-ai remarcat când i-ai întâlnit, apoi menționează pentru fiecare trei-patru trăsături.
3. Citiți, în clasă, câteva dintre acestea și faceți observații privind felul în care sunt prezentați colegii. Observați, de asemenea, utilizarea corectă a categoriilor semantice, organizarea secvențelor și modalitățile de realizare a expresivității.
4. Schițează portretul unei persoane care merită admirația ta.

ELEVUL DIMA DINTR-A ȘAPTEA

Prima zi de școală

de Mihail Drumeș

Când mă trezesc e aproape întuneric în odaie. Trag perdelele și deschid larg fereastra în revărsatul zorilor. Afară plouă mărunț și cerul greu, de plumb, s-a lăsat jos de tot, încât aș putea să-l ating cu mâna.

Ce vreme frumoasă era ieri. Și acum... Păcat! Tocmai în prima zi de școală!

Sunt trist, bolnav de trist. Nu mă doare nimic, simt numai o apăsare, parcă s-ar fi îngreunat aerul și mă zdrobește. Aș vrea să plec acasă, mi-e dor de mama, de moș Ioniță, de Grivei, de toți ai mei. Aici mă simt singur, străin, părăsit. Îmi vine chiar să plâng.

Ceilalți sunt în sufragerie. Marița îmi aduce cafeaua cu lapte, dar nu m-ating de ea. Nu mi-e foame.

– Ce ai? mă întreabă Magotu.

– Nimic.

Ce pot să-i spun? Vine și Lotte. Și-a îmbrăcat uniforma de școlăriță și e schimbată mult. Poartă șorț negru și rochie cu guleraș alb, brodat. Aș vrea ca ea să mă întrebe de ce nu beau cafeaua cu lapte, dar nu mă întreabă. Asta mă întristează și mai mult.

Magotu zice să nu iau ghiozdanul cu mine, pentru că astăzi nu facem lecții. Nici mâine, nici în restul săptămânii. El știe, e elev vechi, cu experiență.

Zgără pleacă cel dintâi, școala lui e departe, face aproape un kilometru pe jos. După un timp, plec și eu cu Magotu. Cuviosul Gigi rămâne s-o conducă pe Lotte, fiindcă au același drum.

PORTOFOLIU

JURNAL DE CLASA A VII-A

- Notează întâmplări amuzante sau care te-au impresionat.
- Povestește-le cu lux de amănunte.
- Spune de ce ți-a atras atenția întâmplarea respectivă.
- Dacă poți, lipește și fotografii.

Pe coridoarele liceului, e o larmă asurzitoare: elevi din toate clasele forfotesc încoace și-ncolo, fără astâmpăr, ca apa răscolită. Cei mici se fugăresc unii pe alții, scoțând țipete ascuțite. Ceilalți, din clasele superioare, se strâng în grupuri și discută zgomotos. [...] Au venit și părinții, la ora nouă are loc sfeștania, la care toți trebuie să ia parte.

Trecem pe lângă un elev care stă rezemat de-o fereastră și citește o carte. Privirile mele se încrucișează cu ale lui, ca două fulgere. Are ochii mari, neasemuiți de mari și de luminoși, aduce puțin cu actorul de cinema Mosjukin, care-i slăbiciunea mea.

– Cine-i băiatul acela? Îl cunoști? Îl întreb pe Magotu la ureche.

– E unu, Șoimar... dintr-a V-a. Face pe poetul în păpuriș. Ai ceva cu el?

– Nu, nimic... Voiam numai să știu... așa, din curiozitate. Clasa noastră e în fundul coridorului, pe dreapta, lângă a VIII-a. Când deschid ușa, simt cum îmi bate inima de emoție. Ivirea lui Magotu stârnește țipete de bucurie. Băieții își părăsesc locurile, se reped buluc asupra lui. Strângerile de mână, îmbrățișările și pupăturile nu mai conțin. La mine trag cu coada ochiului, sfioși, ca și cum s-ar întreba: „Cine-o mai fi și ăsta?” Magotu îmi face cunoștință cu o mulțime de colegi, așa încât nu-i chip să le țin minte numele tuturor. Mi-a fost de folos, dacă veneam singur, m-aș fi simțit foarte stingher. Căutăm loc într-una din băncile din fund. Dar sunt ocupate de cei care s-au grăbit să vină devreme, într-adins pentru asta. Lui Magotu nu-i convine. Ochește o bancă marcată cu două șepci.

– Cine șade aici?

– Domisol și Gălbează. Au ieșit adineauri pe sală.

– S-au fript.

Le ia șepcile și le mută într-o bancă mai în față.

– Aici e de noi. Hopa, stabilizează-te! Îmi spune.

– Să nu se supere colegii, îl previn.

– Nu există... Scurt pe doi...

– De ce nu vrei să schimbăm? Uite colo, banca a treia... E liberă.

– Ce?! Mai bine mă spânzur!

Nu înțeleg de ce ține morțiș să stăm în fundul clasei. Din primele rânduri poți să auzi mai bine explicațiile profesorului. Magotu însă nu se gândește la asta. Zice că aici se poate dormi în timpul lecțiilor, iar la teze se copiază în lege, fără să fi prins.

Ce nostim e Magotu! Nu-mi închipui cum un elev poate să doarmă în timpul lecțiilor. Și de ce trebuie să copieze?

Intră în clasă un coleg înalt și deșirat, cu capul lunguiet.

– Ehe! Iacă și Păleată! se aud strigăte.

Aflu că-l cheamă Zegheanu Lascăr și că e fiul profesorului de franceză poreclit Damigeană. Dă mâna cu fiecare și ne anunță că ne-a venit un nou profesor de matematici, domnul Popovici, în locul lui moș Pentagon, scos la pensie, și că ăsta e dat dracului, urgia lui Dumnezeu.

Mulți încremenesc de spaimă și cer mereu deslușiri. Mă uit pe furiș la Stănescu Barbu, care șade alături de noi. Ține picioarele pe lângă bancă, deoarece e prea

Mihail Drumeș
(1901-1982)

Pe numele lui adevărat Mihail V. Dumitrescu, Mihail Drumeș a fost un dramaturg, nuvelist și romancier foarte popular în perioada interbelică. O perioadă a predat la liceu, apoi a trecut în învățământul superior.

DACĂ VREI SĂ ȘTII MAI MULTE

Până în anii '90, clasele erau mobilate cu bănci pentru două persoane. Acestea erau fixate în podea, pe trei rânduri, iar scaunele se rabatau.

strâmtă pentru el, un adevărat uriaș. Are fălcile mari, aduse în afară; nu m-aș mira dacă s-ar apuca să mănânce pietre cu ele. Aflu că știe o mulțime de arii și vocea lui e atât de puternică, încât vibrațiile ei au crăpat odată un geam. De altfel, e cel mai bătrân din clasă, în vârstă de 22 de ani.

Toți elevii îi spun Basu, chiar și unii profesori. Am aflat pentru ce: odată a venit în turneu vestitul Dimăncescu-Basu și a cântat *Bortî Godunov*. După reprezentație, liceenii i-au făcut o manifestație de simpatie. Din mijlocul lor, Stănescu Barbu, cu vocea lui groasă, striga cât îl ținea gura:

– Trăiască Dimăncescu-Basu!

Cică marele cântăreț, auzindu-l, a tresărit de surprindere, l-a chemat la el și, strângându-i mâna, i-a prezis un viitor strălucit dacă va urma Conservatorul.

Din ziua aceea, băieții l-au poreclit Basu și așa i-a rămas numele.

În vremea asta, vine Domisol și-i cere socoteală lui Magotu, fiindcă i-a ocupat locul. Magotu face pe inocentul, spunând că e locul lui, că n-a găsit nicio șapcă pe pupitrul și e gata să jure. Asta îl întărește pe Domisol, se face roșu și gâfâie, deoarece e foarte gras.

– Nu înțelegi să nu mă plictisești? Am martori că eu am ocupat întâi banca.

Spunând asta, Magotu îi întoarce spatele.

Domisol nu se dă bătut și-l trage de mână.

– Domisol, ascultă, când ți-oi da una, iei pe si din pod, se înfurie Magotu.

– Ce-i acolo, se aude vocea lui Basu, potolește-te, Domisol, că intri în fabrica de tăbăcărie și-i vai de pielea ta. Avem nevoie de liniște.

Intervenția lui Basu curmă neînțelegerea. Domisol se retrage și mormăie îmbufnat.

Deodată, Gălbează dă buzna în clasă și anunță:

– Dom' director! Dom' director!

Toți se împrăștie ca potârnicile, sărind de-a valma peste bănci până-și găsesc locurile. Se face tăcere.

Intră directorul. Clasa zvâcnește în picioare, ca un arc declanșat.

– Bună dimineața, băieții!

Se urcă la catedră și ne măsoară cu privirea. Apoi întreabă:

– Au venit toți?

Lipsesc câțiva. Trebuie să fim 37, și nu suntem prezenți decât 31.

– Văd că v-ați aranjat în bănci, urmează el. Dima e aici? Mă ridic.

– Da, domnule director!

– De ce te-ai așezat tocmai acolo, în fund? Treci în față, în rândul întâi, cu Niculescu.

– Da, domnule director.

Mă mut în banca întâi. Magotu are o mină nenorocită. Îmi pare rău, dar ce pot face?

– Acum, continuă directorul, mergeți doi câte doi în amfiteatru unde are loc șefștania și păstrați liniștea. Zegheanu, tu ai să supraveghezi ordinea.

După ce pleacă directorul, ne ridicăm și dăm fuga în amfiteatru.

În amfiteatrul liceului, foarte încăpător, s-au adunat toate clasele. În rândurile din față stau părinții și rudele elevilor. Așteptăm ca din clipă în clipă să vină preotul și corpul didactic.

Întâmplarea face să se așeze lângă mine Șoimaru, elevul cu ochi răscolitori ca Mosjukin. Ne pomenim vorbind împreună, de parcă ne-am cunoaște de cine știe când. Îl întreb ce carte e aceea pe care o citește. Mi-o arată: *Les Fleurs du mal*¹ de Baudelaire.

– *Alors vous connaissez à fond le français, n'est-ce pas?*²

– *Mais naturellement, răspunde el, puisque maman est française...*³

Sunt bucuros că am găsit un coleg cu care să mă pot întreține în limba lui Voltaire. Ne prezentăm singuri. Când aflu că îl cheamă Cătălin Șoimaru tresar de bucurie. Cătălin! Ce nume frumos! Cât mi-ar fi plăcut să mă cheme și pe mine așa.

Magotu și alți liceeni, printre care Ploșniță, Gâlbează și Corcoduș, trag cu urechea la discuția noastră și ne parodiază vorbind o franțuzească de baltă, care ne stârnește hohote de râs.

Tarzan, un coleg înalt și frumos ca un artist, îl întreabă ceva pe Magotu, încet, la ureche. Acesta îi răspunde:

– A stat 13 ani în Occident și 4 în Orient! E născut în insula Java din Oceanul Pacific.

Înțeleg că-i vorba despre mine. De ce s-o fi apucat Magotu să bată câmpii? Nu trece mult și mă întreabă:

– Nu mi-ai spus: de unde te cunoaște Michiduță? Michiduță e directorul liceului.

– E prieten cu tata. Au fost colegi de facultate.

– Daaa? face el mirat. Atunci stăm bine, la puterea a doua, cu direcția, fiindcă îl cunoaște și Dona Bianca.

Abia acum înțeleg de ce tata nu mă dăduse la internatul profesorului Pleșea, cum voia la început. Desigur, directorul i-o recomandase pe Dona Bianca.

Preotul vine urmat de Michiduță, profesori și alte personalități craiovene, care se așază pe scenă. Printre ei este și tatăl lui Tarzan, primarul orașului.

Magotu mi-i arată pe profesori, ca să-i cunosc, și-mi spune cum îi cheamă. Fiecare dintre ei are câte o poreclă, afară de Iliuță, profesorul de română.

Dă Dumnezeu și se isprăvește slujba religioasă, lungă ca o zi de post și fără noimă, pentru că n-o ascultă nimeni. În vreme ce preotul oficiază, fără glas și fără fast, oamenii vorbesc nestingheriți între ei. Directorul ține o cuvântare ocazională, adică o citește (și numai el știe ce a citit), apoi vine rândul lui Damigeană, profesorul de franceză, tatăl lui Păleată. E un bărbat voinic, bine clădit, cu ochi ageri, vulturești, mustați țepoase, răsucite în sus, și fața roșie ca sfecla.

– E afumat răul îmi șoptește Magotu.

L-au poreclit Damigeană din cauză că-i place să bea. Aud însă că-i unul dintre profesorii cei mai inteligenți și culți din liceul nostru. Vorbește înflăcărat, cu fraze alese, ca din carte, pe care le împodobește cu gesturi potrivite, așa încât toată lumea îl ascultă furată. Când termină, curg ropote de aplauze.

¹ *Florile răului* (lb. fr.)

² Așadar, știți bine franceza, nu-i așa? (lb. fr.)

³ Desigur, pentru că mama e franțuzoaică... (lb. fr.)

DACĂ VREI SĂ ȘTII MAI MULTE

Charles-Pierre Baudelaire a fost un poet francez care a revoluționat lirica franceză și europeană prin originalitatea volumului *Les Fleurs du mal*.

*

Voltaire, pe numele său adevărat François-Marie Arouet, a fost un scriitor și filosof al Iluminismului francez.

INTERDISCIPLINAR

Java este o insulă indoneziană, cea mai populată din lume. Capitala Indoneziei, Jakarta, se află pe această insulă. Este a 13-a insulă din lume ca mărime și s-a format în urma unor erupții vulcanice.

CITEȘTE
INTEGRAL
VOLUMUL!

- Fiu-său îi calcă pe urme cu „damigeana”, mai șușotește Magotu.
- Cu toate astea, Păleață e premiantul clasei. Nu-mi vine să cred. Îl întreb și pe Niculescu, noul meu tovarăș de bancă, și el tot așa îmi spune. Mi se pare foarte ciudat.
- Solemnitatea se isprăvește. A ținut mai bine de două ceasuri. Mă despart de Șoimaru cu o caldă strângere de mână și-l invit pe la mine, să mai stăm de vorbă. El îmi făgăduiește. Apoi ne ducem să vedem dacă s-a afișat programul de cursuri. Nu s-a afișat încă.
- Mai bine, zice Magotu. Hai s-o luăm din loc.

PORTOFOLIU

EXPRESII ȘI CITATE

- Selectează, din textele citite, expresii sau fragmente care ți-au atras atenția.
- Notează autorul și opera din care le extragi.
  - Poți salva expresiile și/sau citatele pe fișe, într-o agendă sau pe computer.

DISCUTĂM DESPRE TEXT

OBSERVĂM

1. Transcrie din text patru cuvinte care fac parte din câmpul lexical al școlii.
2. Scrie sinonime potrivite în context pentru următoarele cuvinte: *odaie, apăsare, s-o conducă, nu contenesc, stingher, marcată, deslușiri*.
3. Construiește enunțuri în care să folosești omonimele următoarelor cuvinte: *poartă, mine, cer, arii, mare*.
4. Explică sensul expresiilor și alcătuiește cu trei dintre ele enunțuri: *cerul... s-a lăsat jos; încoace și-ncolo; strângeri de mână; trag cu coada ochiului; scurt pe doi; scos la pensie; s-o luăm din loc*.
5. Motivează folosirea celui de-al doilea semn al exclamării în secvența: „*Și acum... Păcat! Tocmai în prima zi de școală!*”. Scrie două enunțuri în care să întrebuințezi semnul exclamării în alte două situații.

EXPLORĂM ȘI ÎNVĂȚĂM

1. Precizează cine relatează întâmplările și la ce persoană; apoi extrage din text fragmente care ilustrează acest lucru.
2. Menționează locul în care se petrece acțiunea în fragmentul citat.
3. Transcrie din text un cuvânt/grup de cuvinte ce reprezintă un indice temporal al acțiunii.
4. **Lucrați în grupe** de câte 4-5 elevi și realizați planul simplu de idei al textului. Prezentați apoi oral ideile principale, recurgând la metoda ștafetei sau la turul galeriei.
5. Folosind planul de idei, completează, pe caiet, un tabel asemănător celui de mai jos în care să urmărești momentele subiectului pentru textul propus.

Momentul acțiunii	Ideea	Cuvinte-cheie
Expozițiunea		
Intriga		
Desfășurarea acțiunii		
Punctul culminant		
Deznodământul		